

Sygn. akt III AUa 536/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja SA Bogdan Świerk
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2013 r. w Lublinie

sprawy M. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do odsetek od emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy M. Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 8 kwietnia 2013 r. sygn. akt VII U 3910/12

oddala apelację.

III AUa 536/13

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 13 września 2012 roku, wykonując wyrok Sądu Okręgowego Lublinie z dnia 4 czerwca 2012 roku przyznał M. Ł. emeryturę od dnia 6 września 2011 roku. Wysokość emerytury obliczono w 3 wariantach i podjęto wypłatę świadczenia w najkorzystniejszej wysokości. W decyzji ZUS poinformował, że żądane odsetki z tytułu wypłaconej emerytury nie przysługują gdyż nie zostały ustalone wyrokiem Sądu.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł M. Ł. domagając się jej zmiany przez zasądzenie na jego rzecz odsetek. W uzasadnieniu wskazał, że przysługują one na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2013 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca M. Ł., urodzony w dniu (...), w dniu 9 sierpnia 2011 roku złożył wniosek o emeryturę. Na podstawie

złożonych wraz z wnioskiem oraz zgromadzonych wcześniej dokumentów organ rentowy ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres ubezpieczenia w wymiarze 25 lat, 10 miesięcy i 8 dni, w tym 5 miesięcy i 13 dni okresów nieskładkowych. Za udowodniony jako okres zatrudnienia w warunkach szczególnych uznano okres pracy w Okręgowym Zakładzie (...) w M. od 29.03.1974 roku do 31.03.1976 roku tj. 2 lata i 3 dni, na podstawie świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 4 sierpnia 2011 roku, wydanego przez następcę prawnego pracodawcy – (...) Sp. z o.o.

Kolejną decyzją z dnia 15.11.2011.r. organ rentowy zmienił decyzję z dnia 29 września 2011 roku w zakresie stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach, uznając że wynosi on 13 lat, 5 miesięcy i 12 dni. Organ rentowy nie zaliczył jako okresu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w Spółdzielni (...) w L., Oddział we W. od 23 kwietnia 1976 roku do 31 maja 1980 roku, którego nie uznano z powodu braków formalnych świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 14 lipca 1999r. W świadectwie podano, że przez cały wskazany okres wnioskodawca pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Jako podstawę prawną zakwalifikowania tej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych wskazano nieaktualne w dacie wydania świadectwa przepisy zarządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz rozporządzenie RM z 07.02.1983r. bez powołania się na określony wykaz, dział i pozycję rozporządzenia.

Na skutek odwołania wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie VII U 1391/12 zmienił decyzję i ustalił wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 6 września 2011 roku. W toku postępowania Sąd ustalił, że odwołujący, od dnia 23 kwietnia 1976 roku został zatrudniony w Spółdzielni (...) w L. Oddział we W.. Skarżący zajmował stanowisko kierowcy i wykonywał wówczas, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie czynności kierowcy samochodów ciężarowych, prowadząc przewóz towarów masowych i przewozy dystrybucyjne. Pracę tą wykonywał stale, niezależnie od pory roku i warunków atmosferycznych. Wyjątkiem był okres od 2 października 1978 roku do 17 marca 1979 roku, kiedy to wnioskodawca został okresowo przeniesiony na stanowisko mechanika napraw pojazdów samochodowych, z powodu zatrzymania prawa jazdy. Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów, w tym w szczególności na podstawie świadectw pracy, akt osobowych wnioskodawcy i zgromadzonych w nich zakresów czynności, angaży, zaświadczeń i opinii, a także zeznań świadków oraz zeznań wnioskodawcy, odebranych w trybie art. 299 kpc. Tak więc informacje zawarte w oryginalnych aktach osobowych wnioskodawcy, uzupełnione o podane przez niego informacje uściślające charakter wykonywanych przez niego czynności pozwoliły na pewne ustalenie, iż w okresach: od 23.04.1976r. do 01.10.1979r. oraz od 18.03.1979r. do 31.05.1980r. (łącznie 3 lata, 7 miesięcy i 28 dni) M. Ł. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A, dział VIII „w transporcie i łączności”, poz. 2 „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony”. Łączny staż zatrudnienia skarżącego, licząc z okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych zaliczonym przez ZUS (13 lat, 5 miesięcy i 12 dni) wyniósł 17 lat, 1 miesiąc i 4 dni.

Wniosek o uzasadnienie wyroku złożyły obie strony, przy czym wnioskodawca ponadto domagał się uzupełnienia wyroku o dane dotyczące rozliczenia należnych odsetek na jego rzecz.

Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie został przekazany wraz z uzasadnieniem stronom, w tym Zakładowi w dniu 21 czerwca 2012 roku. a wpłynął do Oddziału 26 czerwca 2012 roku. W dniu 27 lipca 2012 roku Sąd wyznaczył termin rozprawy w celu rozstrzygnięcia wniosku o uzupełnienie wyroku, tymczasem wnioskodawca pismem procesowym z 3 sierpnia 2012 roku cofnął powyższy wniosek, skutkiem czego Sąd postanowieniem z 7 sierpnia 2012 roku umorzył w tym zakresie postępowanie. Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 10 lipca 2012 roku, natomiast akta rentowe zostały one wysłane do ZUS w dniu 13 sierpnia 2012 roku wraz z informacją o odwołaniu terminu rozprawy wobec cofnięcia przez wnioskodawcę wniosku o uzupełnienie wyroku. Po zwrocie akt z Sądu ZUS z uwagi na rozbieżności w okresach ubezpieczeń pomiędzy danymi wynikającymi z zaświadczeń o zatrudnieniu a informacjami ZUS poświadczającymi okresy ubezpieczenia dokonał sprawdzenia tych okresów. Informacja o okresie zatrudnienia i podstawie wymiaru składek nadeszła do ZUS w dniu 5 września 2012 roku a po jej nadejściu organ

rentowy wykonał raport analizy konta wnioskodawcy, sporządził kartę przebiegu zatrudnienia, dokonał wariantowego obliczenia wysokości emerytury i zaskarżoną decyzją z dnia 13 września 2012 roku przyznał M. Ł. emeryturę od dnia 6 września 2011 roku.

Analizując przebieg postępowania w sprawie VII U 1391/12 przed Sądem i przed organem rentowym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne. Sąd Okręgowy przytoczył przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), zgodnie z którym jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, przy czym nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przesłanką podstawową niezbędną do ustalenia prawa do odsetek od ZUS jest opóźnienie organu rentowego w przyznaniu lub wypłacie świadczenia z ubezpieczeń społecznych.

Termin wydania decyzji i wypłaty świadczenia uregulowany został w art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1 ustawy). Wprawdzie w przypadku ustalenia orzeczeniem Sądu prawa do świadczenia lub jego wysokości za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (art. 118 ust. 1a ustawy), to jednak jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, niezbędnej do wydania decyzji, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów (art. 118 ust. 3 ustawy).

W niniejszym stanie faktycznym prawo do świadczenia M. Ł. ustalone zostało wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 4 czerwca 2012 roku, który uprawomocnił się w dniu 10 lipca 2012 roku. W dacie tej nie było jednak możliwe wykonanie wyroku przez ZUS, ponieważ akta emerytalne znajdowały się jeszcze w Sądzie, z uwagi na złożenie przez samego M. Ł. wniosku o uzupełnienie wyroku. Skarżący ostatecznie w dniu 3 sierpnia 2012 roku cofnął powyższy wniosek, skutkiem czego Sąd postanowieniem z 7 sierpnia 2012 roku umorzył w tym zakresie postępowanie i przekazał akta emerytalne Zakładowi w dniu 13 sierpnia 2012 roku wraz z informacją o odwołaniu terminu rozprawy. W dniu 24 sierpnia 2012 roku wnioskodawca złożył dodatkową dokumentację, zaś dopiero w dniu 5 września 2012 roku dostarczone zostały Zakładowi informacje od byłego pracodawcy M. Ł., niezbędne do usunięcia rozbieżności w zakresie okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wnioskodawcę. To właśnie ten dzień Sąd Okręgowy uznał za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, niezbędnej do wydania decyzji. Zaskarżona decyzja wydana została w dniu 13 września 2012 roku.

Odnosząc się do zarzutów skarżącego Sąd Okręgowy wskazał, że wbrew jego twierdzeniom organ rentowy nie dysponował dowodami niezbędnymi do rozstrzygnięcia jego wniosku o emeryturę z dnia 9 sierpnia 2011 roku. Przedłożone świadectwa zawierały braki formalne (niewłaściwa podstawa prawna) oraz nieścisłości (rozbieżności w zakresie powierzonych stanowisk pracy), nie było możliwe ustalenie na ich podstawie, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że organ rentowy ograniczony był katalogiem dowodów przewidzianych w obowiązującym wówczas rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49 ze zm.). Okoliczność wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, ustalenie rzeczywistego zakresu obowiązków i okresu ich wykonywania, to jedne z najtrudniejszych dowodowo kwestii w tego typu sprawach. Dopiero w postępowaniu sądowym możliwe było przesłuchanie świadków i wnioskodawcy oraz dopuszczenie dodatkowych dowodów z dokumentów, w wyniku którego ustalono w sposób pewny czy M. Ł. wykonywał pracę w warunkach szczególnych i w jakich okresach. Postępowanie

dowodowe przeprowadzone przed Sądem pozwoliło nadto ustalić, że przedmiotowe świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych zawierało jeszcze jeden błąd, tj. obejmowało również okres, w którym wnioskodawca nie mógł wykonywać pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, ponieważ miał zatrzymane prawo jazdy.

Tym samym decyzja o odmowie wypłaty odsetek była prawidłowa, zaś odwołanie od niej należało oddalić.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca M. Ł. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego. Podnosił, że nie można przyjąć, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okoliczności niezbędnych do rozpoznania wniosku, ponieważ miał pełną możliwość ustalenia wszystkich okoliczności niezbędnych w sprawie, co przesądził Sąd Okręgowy przyznając emeryturę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy poczynił bardzo dokładne ustalenia faktyczne celem zbadania, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury, a przede wszystkim, czy organ rentowy w oparciu o dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę mógł wydać decyzję o przyznaniu emerytury niezwłocznie po złożeniu przez wnioskodawcę wniosku o świadczenie. Okoliczności te Sąd ustalił w oparciu o zebrany w toku postępowania materiał dowodowy, przede wszystkim o zeznania wnioskodawcy, świadków oraz dokumentację z okresu pracy wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC. W uzasadnieniu wyroku Sąd odniósł się do wszystkich kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i ocenił zasadność odwołania na podstawie powołanych przepisów z przytoczeniem ich treści i poglądów Sądu Najwyższego.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku i przyjmuje za własne. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtórzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera ponownie przytoczenie argumentacji przedstawionej w odwołaniu i odnoszącej się do oceny świadectwa pracy jako jedyne istotnego i wiarygodnego dowodu wykonywania pracy w pełnym wymiarze czasu pracy.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.